

Sygn. akt I CSK 137/17

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa H. A.

przeciwko J. H.

o uznanie za niegodnego dziedziczenia,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 25 września 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 14 lipca 2016 r., sygn. akt I Ca [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) nie obciąża pozwanej kosztami postępowania kasacyjnego na rzecz powoda.**

UZASADNIENIE

W związku z wniesieniem przez pozwaną J. H. skargi kasacyjnej od wyroku Sądu Okręgowego należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji silnie nacechowanym pierwiastkiem publicznoprawnym, a jej rolą nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających ewentualne uchybienia, ponieważ tę funkcję realizują zwyczajne środki zaskarżenia i skarga o wznowienie postępowania. Skarga kasacyjna służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój jurysprudencji i prawa pozytywnego oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Taka konstrukcja i rola skargi kasacyjnej powoduje konieczność poddania jej kontroli wstępnej pod kątem spełniania kryteriów kwalifikujących do przedstawienia skargi Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

Stosownie do 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca oparła na pierwszej ze wskazanych przyczyn kasacyjnych. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 punkt 1 k.p.c. jest objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia wyniku przedstawionej sprawy, nowe i dotychczas w orzecznictwie nie rozstrzygnięte zagadnienie jurydyczne, którego wyjaśnienie przez Sąd Najwyższy przy okazji rozpoznania skargi kasacyjnej może przyczynić się nie tylko do rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, ale także innych podobnych spraw, a przez to do rozwoju prawa i jurysprudencji. Oparcie wniosku o przyjęcie

skargi na tej przesłance obliuguje skarżącego do sformułowania istotnego zagadnienia prawnego, wskazania argumentów prawnych uzasadniających wątpliwości interpretacyjne skarżącego prowadzące do możliwych rozbieżnych ocen prawnych oraz przedstawienia własnego stanowiska (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2006 r., V CSK 75/06, nie publ.).

Skarżąca wskazała, że istotne zagadnienia prawne dotyczy tego, czy uznanie spadkobiercy za niegodnego dziedziczenia na podstawie art. 928 § 1 ust. 3 k.c. jest zależne od udowodnienia mu w toku postępowania sądowego winy umyślnej w ramach odpowiedzialności *ex delicto* za czyn opisany we wskazanej normie prawnej, a polegający na świadomym posłużeniu się testamentem podrobionym. Tak sformułowany problem prawny pozostaje jednakże bez związku z rozpoznawaną sprawą, ponieważ jej przedmiotem nie jest kwestia odpowiedzialności deliktowej osoby, która świadomie posłużyła się podrobionym testamentem (w rozpoznawanej sprawie - pozwanej). W sprawie o uznanie za niegodnego dziedziczenia chodzi bowiem o ustalenie, na podstawie przeprowadzonych dowodów, okoliczności faktycznych wskazujących na określony stosunek psychiczny tej osoby do czynu (jej wiedzy oraz woli), polegającego na posłużeniu się podrobionym testamentem. Ustalenie stanu świadomości jest sprawą stanu faktycznego, opartego na ocenie materiału dowodowego i stąd kwestie te pozostają poza zakresem kognicji Sądu Najwyższego (art. 398³ § 3 k.p.c.). Trzeba też zwrócić uwagę, że ustawodawca sformułował w art. 928 § 1 pkt 3 k.c. alternatywę rozłączną („umyślnie ukrył lub zniszczył testament spadkodawcy, podrobił lub przerobił jego testament albo świadomie skorzystał z testamentu przez inną osobę podrobionego lub przerobionego”), łącząc przesłankę „umyślności” z czynnościami polegającymi na ukryciu, zniszczeniu, przerobieniu lub podrobieniu testamentu, zaś przesłankę „świadomości” odnosząc do czynności polegających na skorzystaniu z testamentu przerobionego lub podrobionego. Z uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika, że skarżąca nie tyle wskazuje na pojawiające się poważne trudności z interpretacją przepisów prawa materialnego wskazanych w skardze kasacyjnej, ile kwestionuje w istocie ustalenia faktyczne poczynione w niniejszej sprawie przez Sąd drugiej instancji i dokonaną przez ten Sąd ich subsumcję pod wymienione w uzasadnieniu

zaskarżonego wyroku przepisy prawa materialnego, co oznacza nie wypełnienie pierwszej przesłanki przedsądu i w rezultacie prowadzi do odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W tym stanie rzeczy orzeczono jak w sentencji. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego znajduje oparcie w treści art. 102 k.p.c.

aw

jw